

[Ministeren for skatter og afgifter.]

provenuforøgelse for såvel staten som kommunerne; der vil ikke blive tale om administrative merudgifter.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Ordføreren for forslagsstillerne (Svend Andersen (Rosk.a.)) (FP):

Hermed tillader jeg mig at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om fratagelse af pensionsmæssige særfordele, idet jeg i øvrigt skal henviser til forslaget og de ledsagende bemærkninger.

Ordføreren for forslagsstillerne (Wilhelm) (VS):

Jeg tillader mig herved at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning vedrørende ekspropriation af olie- og gasforekomster m. v., idet jeg vedrørende motiveringen for fremsættelsen skal henviser til bemærkningerne til forslaget.

Dernæst skal jeg på venstresocialisternes vegne fremsætte følgende forslag: forslag til folketingsbeslutning om fremme af vindkraftens anvendelse i elforsyningen, forslag til folketingsbeslutning om fremskyndelse af kraftvarmeudbygning, forslag til folketingsbeslutning om etablering af transmissionssystem m. v. for naturgas og forslag til folketingsbeslutning om fremme af bygningsisolering og anvendelse af solvarme.

Forslagene blev fremsat forud for den ekstraordinære folketingssamling i august 1976, men blev trods krav herom ikke sat på dagsordenen. De genfremsættes uændret, idet der dog er foretaget visse ændringer i den skriftlige fremsættelse, væsentligst i afsnittet om finansieringen.

Sammen med det tidligere stillede forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning vedrørende ekspropriation af olie- og gasforekomster m. v. udgør disse forslag nogle hovedelementer i en alternativ energipolitik, som til hovedmål har uafhængighed af de multinationale kapitalkoncentrationer (og som derfor sigter på en energiforsyning uden a-kraft), som søger at nå dette mål ved energibesparelse, selvforsyning og spredning af den nødvendige import på flere leverandører, som forholder sig ansvarligt til ressource- og miljøproblemerne, og som tager hensyn til den beskæftigelses-

situation, som kan forudses i de nærmeste år.

En mere generel begrundelse for en sådan alternativ energipolitik findes i mit partis ordførertaler under de energipolitiske debatter, senest den 21. maj 1976 (Folketingstidende 1975-76, spalte 10114).

De fire forslag, som her fremsættes, er en konkretisering og en fremskyndelse af de dele af regeringens energiplan, som er anvendelige til fremme af den energipolitiske målsætning, der er præciseret ovenfor. I hovedtræk består de i at gøre regeringens uforpligtende målsætninger på områderne isolering, kraftvarme, naturgas, sol- og vindenergi frem til 1985 forpligtende og samtidig fremskynde opfyldelsen af disse målsætninger, således at de er gennemført inden 1981.

Efterhånden som mulighederne afklares, vil vi forsøge at udbygge denne alternative energipolitik på områderne bølgeenergi og geotermisk energi, som ikke er medtaget i regeringens plan. På det nuværende grundlag er det imidlertid ikke muligt på disse områder at konkretisere investeringsbehovet, beskæftigelseseffekten og valutabesparelsen, som det er gjort på de fem områder, der er omfattet af nærværende forslag.

Hvad angår baggrunden for og de praktiske vilkår omkring det enkelte forslag, skal jeg henviser til de mere udførlige bemærkninger, som ledsager hvert enkelt forslag, og her kun resumere det vigtigste indhold.

Forslaget vedrørende vindkraft bygger på beføjelserne i elforsyningslovens § 13, som ifølge forslaget skal benyttes til at pålægge elværkerne over en 4 års periode at supplere de eksisterende anlæg med vindkraftanlæg med en samlet kapacitet på 14 pct. af elproduktionen.

Forslaget vedrørende kraftvarme bygger ligeledes på beføjelserne i elforsyningslovens § 13, som skal benyttes til at pålægge elværkerne en højere grad af udnyttelse af spildvarmen til opvarmningsformål.

Forslaget vedrørende naturgas indebærer, at staten skal iværksætte de i regeringens energiplan forudsatte projekter i første fase, dog fremskyndet i forhold til energiplanen. Projekterne omfatter produktionsanlæg, søledning, hovedtransmissionssystem og distributionsnet. Forslaget har væsentlig sammenhæng med det af VS tidligere stillede forslag om ekspropriation af DUC-rettighederne, idet der efter VS' opfattelse - med regeringens forlængelse af

[Wilhelm.]

gaskoncessionen, reelt uden betingelser – ikke er garanti for nogen gasudvinding overhovedet, så længe DUC sidder på rettighederne.

Forslaget vedrørende isolering og solvarme tager sigte på en hurtig gennemførelse af energiplanens isoleringsprojekter gennem skærpe af isoleringsbestemmelserne samt på en fremskyndet anvendelse af solenergi til opvarmning, f. eks. ved motivation gennem maksimumsgrænser for forbruget af traditionelt produceret energi pr. m² og pr. familiebolig/arbejdsplads.

På grundlag af de oplysninger, der findes i

regeringens energiplan med tilhørende bilag samt i handelsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 533 (se Folketingstidende 1975–76, sp. 11429), stillet af VS, om beskæftigelseseffekten af forskellige investeringer i energiforsynings-, henholdsvis besparelsesforanstaltninger, er der i bemærkningerne til hvert enkelt forslag redegjort for størrelsen af den forudsatte *bruttoinvestering og den afledte beskæftigelseseffekt*. Jeg skal her samle disse oplysninger for alle fire forslag under ét og supplere med overslag over den medfølgende offentlige besparelse, den samfundsmæssige nettoudgift, valutabesparelsen m. v.

	brutto invest. mia	antal helårs jobs	netto invest. mia	mill. Gcal 1981	årlig valuta 1981
vindkraft	4,0	30.000	1,8	7	270 mill.
kraftvarme	2,4	17.000	1,1	5	200 –
naturgas	5,8	29.000	3,6	20	1200 –
isolering	10,5	89.500	3,8	29	1160 –
solenergi	3,0	22.000	1,4	4	160 –
I alt	25,7	187.500	11,7	65	2990 mill.
	mia		mia	Gcal	
pr. år	6,4	47.000	2,9	65	2990 mill.

Bruttoinvesteringerne er opgjort efter handelsministeriets oplysninger i de tidligere nævnte kilder.

Beskæftigelseseffekten er beregnet på grundlag af handelsministerens besvarelse på spørgsmål nr. 533. Fordeling på de forskellige fagområder er ikke mulig efter disse oplysninger, men det kan skønsmæssigt anslås, at ca. 50 pct. af beskæftigelsen vil falde inden for byggefagene ekskl. rør- og blikkenslagerfaget, mens hovedparten af de resterende 50 pct. vil falde inden for jernindustrien plus rør- og blikkenslagerfaget – begge dele med en betydelig andel for ufaglærte inden for de pågældende hovedområder.

Nettoinvesteringerne er ikke nogen helt dækkende betegnelse for de angivne tal. Tallene fremkommer ved, at der fra bruttoinvesteringerne er fratrukket ca. 75.000 kr. for hver helårsbeskæftiget, hvilket skønsmæssigt svarer til besparelsen på arbejdsløshedsunderstøttelse og sociale budgetter, korrigeret for ændringer i indkomstskatte- og afgiftsprovener. Der er ikke taget hensyn til, at energibesparelserne indtræder gradvis allerede i fire års perioden,

hvilket ville gøre nettoinvesteringerne endnu mindre (i alt for perioden ca. 7 mia kr.).

Energikvantummet, angivet i mill. Gcal i 1981, bygger på oplysningerne i regeringens energiplan og repræsenterer oliebesparelsen ved den pågældende energibesparelse/alternative energiforsyning. For naturgassens vedkommende er tallet dog holdt langt lavere end i regeringens opgivelser, hvilket skyldes, at vi ikke er indforstået med, at et så værdifuldt råstof som naturgas uhæmmet skal anvendes som brændsel. Tallene angiver i øvrigt den årlige besparelse på importerede energiråstoffer som følge af de i den samlede fire års periode gennemførte projekter.

Valutabesparelsen er beregnet på grundlag af en gennemsnitlig Gcal-pris på 40 kr., svarende til opgivelserne i energiplanen. Det ses, at der som følge af fire års periodens projekter vil opnås en varig valutabesparelse på ca. 3 mia kr. årligt. Det er her forudsat, at naturgassen erhverves uden brug af fremmed valuta, hvilket der næppe er garanti for uden ekspropriation.

Den faktiske besparelse på hele energiregn-

[Wilhelm.]

skabet fra og med 1981 vil være 3 mia kr. årligt som opstillet valutabesparelse, korrigeret for udgifterne ved indvinding og levering (ab platform) af den forudsatte mængde naturgas. Dette giver en faktisk nettobesparelse på 2-2½ mia kr. årligt, afhængig af den ansatte pris for naturgas ab platform.

Når de foreslåede projekter samfundskonomisk bliver så fordelagtige (varige besparelser på 2-2½ mia kr. årligt efter 4 år med reelle nettoinvesteringer på gennemsnitligt ca. 2 mia kr. årligt) hænger det sammen med, at det ved opstilling af nettotallene er forudsat, at *alternativet er arbejdsløshed*. Denne forudsætning forekommer os realistisk for de nærmeste år, og det er en af grundene til, at vi foreslår opbygningen af den alternative energiforsyning koncentreret i denne periode, idet *nettoudgifterne ved projekterne derved halveres*.

Set i relation til de direkte statslige indtægter og udgifter er projekterne endnu mere fordelagtige. *Fra statskassens synspunkt er der tale om en overskudsforretning, selv i den periode, investeringerne står på*. Som forslagene er udformet, er det kun investeringerne i naturgasanlæg, der påhviler staten, dvs. gennemsnitligt knap 1,5 mia kr. årligt. Samtidig mindskes arbejdsløsheden med gennemsnitligt 47.000 årligt, hvilket for hver beskæftiget giver staten besparelser på arbejdsløshedsunderstøttelse og socialforsorg samt merindtægter ved øget indkomstskatte- og afgiftsprovener på tilsammen ca. 75.000 kr., i alt godt 3,5 mia kr. årligt. *I de fire år, udbygningen står på, vil det således forbedre balancen på statsregnskabet med gennemsnitligt 2 mia kr. årligt*.

Uanset hvordan udgifter og overskud fordeles sig mellem stat og elselskaber og private, så står tilbage, at *den samfundsmæssige nettoinvestering på ca. 7 mia kr. i løbet af fire års perioden skal finansieres*. Det skal understreges, at det kun er en mindre del af dette beløb, der udgør noget egentligt problem, nemlig den del, der svarer til *importandelen* i disse investeringer. Nettoimporten kommer næppe op på 1 mia kr. i årligt gennemsnit. Det kan på ingen måde virke afskrækkende, sammenholdt med fordelene, men jeg skal alligevel kommentere det lidt mere udførligt. For en kortsynet betragtning kan det forekomme malplaceret at stille forslag, som forudsætter øget betalingsunderskud, netop nu, hvor betalingsunderskudet og gældstiftelsen i forvejen er rekordhøj.

Imidlertid må vurderingen af sådanne størrelser efter VS' opfattelse afhænge af, *hvordan* de opstår, henholdsvis *hvad* de anvendes til. Et dundrende betalingsunderskud, som skyldes masseimport af personbiler, som i sig selv giver anledning til et varigt og forøget betalingsunderskud (som følge af brændstofimport og udskiftning), kan f. eks. ikke sammenlignes med et midlertidigt betalingsunderskud, som på lidt længere sigt bidrager til en varig forbedring af betalingsbalancen, som tilfældet er med de foreslåede energipolitiske beskæftigelsesforanstaltninger.

Mens flertallets krisepolitik har bestået i en hæmningsløs låntagning, ikke primært for at sikre beskæftigelsen, men for at stabilisere forbruget for profittens skyld og for at tilskynde investeringer, som også på længere sigt giver arbejdsløshed og valuta- og betalingsproblemer, så består VS' energipolitiske beskæftigelsesforslag – som gerne må betragtes som led i en alternativ krisepolitik – i ved hjælp af en midlertidig og meget begrænset låntagning at sikre en meget omfattende indenlandsk beskæftigelse og en varig forbedring af betalingsbalancen.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om forhøjelse af personfradragene ved sømandsbeskatningen for lønningsårene 1977 og 1978.

(Lovforslag nr. L 17. Fremsat 6/10 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kampmann (S):

Det er en ganske beskeden konsekvenslovgivning, der her foreligger. Som man vil erindre, var et af resultaterne af augustforliget, at vi udover den automatiske regulering forhøjede personfradraget med yderligere 500 kr. for skatteydere i land. Dette skal også og bør også gælde for skatteydere til vands, altså sømændene, og det er denne opregulering af personfradragene for sømændene, som skatteministeren foreslår, og som vi naturligvis kan anbefale.

Christoffersen (V):

Venstre kan tilslutte sig lovforslaget, som jo først og fremmest er en konsekvens af beslutningen i august om at forhøje personfradraget i 1977 på land med 500 kr. ud over den stig-